



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/636/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

18/2014. (II. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. szeptember 2-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. február 12-én – dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén – dr. Kádár András Kristóf testületi tag részleges különvéleményével – született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – BRFK kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos vele szemben 2013. augusztus 24-én foganatosított intézkedéssel szemben 2013. szeptember 2-án, postai úton terjesztett elő panaszt, amelyet 2013. szeptember 19-én kiegészített.

1) a) A panaszbeadvány szerint a panaszost 2013. augusztus 24-én 23 óra után – szokása szerint – biciklizni indult a lakásától a környező utcákba. Az első párhuzamos utcában, az Sz. utcában, lakásától körülbelül 100 méterre, egy rendőrautóból a lehúzott ablakon át egy rendőr megállásra szólította fel. A rendőr kérdésére elmondta, hogy órákkal ezelőtt két üveg sört ivott, a megfújott alkoholszonda pedig 0,18 mg/l légalkohol szintet mutatott. A panaszos a helyszínen szóban úgy nyilatkozott, hogy a mérési eredményt elfogadja, ennek ellenére a rendőr, rámutatva az út mentén lévő közlekedési tábla tartóoszlopára arra szólította fel, hogy

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

lakatolja le oda a biciklijét, mert be kell vinni őt a rendőrkapitányságra ellenőrizni a mérés eredményét. A panaszos azonban kijelentette, hogy nem hagyja biciklijét az út szélén, mert ellopják, ezért arra kérte a rendőrt, hogy kísérje el a körülbelül 100 méterre lévő lakására, hogy letegye biciklijét, és utána mehetnek a rendőrkapitányságra, hogy ha az szükséges. Az ennek kapcsán kialakult vitában a panaszos többször újra kijelentette azt is, hogy a mérési eredményt elfogadja, valamint megkérdezte, hogy mi szükség van arra, hogy a rendőrkapitányságon ellenőrizzék a mérés eredményét. A rendőr nem volt hajlandó a panaszost hazakísérni, hogy letegye biciklijét, és nem volt hajlandó eltekinteni attól sem, hogy bevigye a rendőrkapitányságra. Ezt követően többször visszautasította a panaszos kérését, hogy hozzátartozóit értesítse az intézkedésről arra hivatkozással, hogy ezt az ügyeletes fogja megtenni. Ekkor a panaszos megadta az otthoni telefonszámát.

Miután a panaszos nem volt hajlandó otthagyni a biciklit az út mellett, a rendőr felszólította, hogy tegye be a kerékpárt a rendőrautó csomagtartójába. Ennek a panaszos eleget tett, de a kerékpár nagy része kilógott a csomagtartóból, a rendőr azonban kijelentette, hogy nem fog onnan kiesni, és nem lesz semmi baja. Ezután elindultak a kapitányságra úgy, hogy a hátsó ülésre, a panaszos mellé beült az egyik polgárőr (két polgárőrrel volt együtt a rendőr). Amikor az I. úton haladva elhagyták a kerületi polgármesteri hivatalt, a panaszos biciklijé kiesett az úttestre. Ekkor az intézkedő rendőr kiszállította az első ülésen ülő másik polgárőrt, és felszólította, hogy hozza be a panaszos biciklijét a rendőrkapitányságra.

Odaérve a rendőrkapitányságra, egy külön helyiségben lévő másik rendőr igen faragatlan, durva stílusban, újbóli szondázásra szólította fel. A panaszos neki is elmondta, hogy a helyszíni mérést elfogadja, így szerinte fölösleges az ismételt vizsgálat, de a rendőr ezt nem vette figyelembe, majd elmondta, hogy mit kell csinálni a sikeres mérés érdekében, és igen durva hangnemben, fenyegetőve arra figyelmeztette a panaszost, hogy ha nem „rendesen” fújja meg a szondát, akkor el fogják vinni vérével. A szonda ekkor 0,16 mg/l légalkohol szintet mutatott. A panaszos a rendőrkapitányságon többször kérte, hogy értesítsék hozzátartozóit, amit minden esetben meg is ígértek azzal, hogy az az ügyeletes feladata.

A panaszost legalább egy óras ott tartózkodása végén felszólították a jegyzőkönyv aláírására. Miután a kerékpározáshoz a 2,5-3 dioptriás olvasó szemüvegét nem vitte magával, kérte az intézkedő rendőrt, hogy biztosítson neki a jegyzőkönyv elolvasásához alkalmas szemüveget, mert nem tudta elolvasni az igen apró betűvel előnyomtatott, de még apróbb betűvel kitöltött jegyzőkönyvet. A rendőr ellentmondást nem tűrően tagadta meg az önálló olvasáshoz kért segítséget, majd kilátásba helyezte, hogy addig innen el nem mehet, amíg alá nem írja a jegyzőkönyvet, majd felajánlotta, hogy hatósági tanúk jelenlétében majd ő felolvassa azt. Végül a panaszos a felolvasás után „vakon” aláírt mindent, ahová az intézkedő rendőr mutatott. A panaszos elmondása szerint a hatósági tanú alkalmazása annyit jelentett, hogy az egyik polgárőr ott tartózkodott a közelükben. A panaszos megjegyezte, hogy a felolvasáskor az elhangzottak része volt az is, hogy az eljárás során ismertették vele a jogait, amely kijelentés ellen azonnal tiltakozott, de ezt az intézkedő rendőr figyelemben kívül hagyta.

A panaszos az intézkedés végén visszakapta biciklijét lapos első gumival (másnap derült ki, hogy egy tüske fűródött bele valahol). Amikor a panaszos hazaért, megtudta, hogy a többszöri ígéret ellenére családját nem értesítette senki az eltelt körülbelül másfél óra alatt.

A panaszos a fentiekre tekintettel kérte a Testület vizsgálatát, és annak megállapítását, hogy az intézkedő rendőr szabálytalanul járt el, jogosulatlanul állította elő a rendőrkapitányságra – tekintettel az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás 9. pontjára (a továbbiakban: az ittasság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás) –, valamint magatartása „embertelen” volt, mivel többszöri kérése ellenére nem értesíthette, illetve ígéretük ellenére nem értesítették családját. Ezek alapján a panaszos kérte az intézkedésben érintett rendőrök fegyelmi eljárás alá vonásának kezdeményezését. A panaszos megjegyezte, hogy az intézkedő rendőr nevét nem ismeri, neve a jegyzőkönyvben olvashatatlan, de az azonosító száma

feltüntetésre került. A panaszos ezen túlmenően sérelmezte a kerékpárja szabálytalan, csomagtartóban való rögzítés nélküli szállítását, amelynek során nagyobb kár is keletkezhetett volna, de balesetveszélyt is jelenthetett más, a közlekedésben részt vevőkre nézve.

A panaszos azonban nem kifogásolta az intézkedés során kiszabott 5 000 forintos bírságot, miután az alkoholszonda enyhe ittasságot mutatott, de megjegyezte, hogy a biciklizésre indulásakor semmi alkoholos befolyásoltságot nem érzett, így meg volt győződve arról, hogy a korábbi alkoholfogyasztást megfelelően feldolgozta már a szervezete.

A panaszos beadványában leírta, hogy ez az eset igen negatív módon befolyásolta a rendőrségről alkotott eddigi véleményét, mélyen elkeserítette, hogy az intézkedő rendőr ilyen szabadosan alkalmazhatja a rá vonatkozó szabályokat, és lehetősége van ilyen „embertelenül”, és önkényesen fellépni az intézkedés során.

A panaszos tájékoztatta a Testületet, hogy panaszát egyidejűleg az intézkedést foganatosító Kerületi Rendőrkapitányságon is előterjesztette.

b) A panaszos csatolta (az ittasság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás 2. számú mellékletét képező) a hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel végzett ellenőrzésről, 2013. augusztus 24-én készült jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv a mérést szükségessé tevő cselekményként 2013. augusztus 24-én 23 óra 25 perckor elkövetett ittas kerékpározást jelölte meg. A jegyzőkönyvben tájékoztatásként az alábbiak kerültek rögzítésre: „Az egészségügyi állapotra (pl. tüdőbetegsége, testhőmérsékletre) vonatkozó nyilatkozat az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. Törvény 3. § (3) bekezdés b) pontja szerint különleges adatnak minősül. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 82. § (2) bekezdése értelmében a Rendőrség azokat a különleges adatokat kezelheti, amelynek a kezeléséhez az érintett megfelelő tájékoztatás után hozzájárult. Tekintettel arra, hogy egyes betegségek a légalkohol mérés eredményét befolyásolhatják, ezért amennyiben az erre irányuló adatfelvételhez nem járul hozzá, vér- és vizeletvétel foganatosítása szükséges.” A panaszos a tájékoztatással kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy azt megértette, és az adatkezeléshez hozzájárul. A jegyzőkönyv szerint a panaszosnak idült/akut tüdőbetegsége és testhőmérséklet emelkedése nem volt. A jegyzőkönyvből az állapítható meg, hogy a panaszos utoljára szeszes italt az intézkedés napján 19 óra és 22 óra között fogyasztott, 10 dl sört ivott meg. Ezt megelőzően pedig 2013. augusztus 23-án 22 óra és 23 óra között 5 dl sört fogyasztott. A panaszos legutoljára az intézkedés napján 20 órakor étkezett. A Seres Ethylometer 679T-H típusú alkoholszonda az intézkedés napján 23 óra 28 perckor 0,18 mg/l értéket mutatott. A Kerületi Rendőrkapitányságon 23 óra 42 perckor a mérés eredménye 0,16 mg/l volt. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos a mérés eredményét nem vonta kétségbe, és véralkohol vizsgálatot nem kért. A jegyzőkönyvet B. r. zászlós intézkedő rendőr, jelvéyszámával megjelölésével írta alá.

c) A panaszos megküldte az intézkedő rendőr kézjegyével ellátott (az ittasság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás 1. számú mellékletét képező) „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatványt, amelyben úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés napján 23 óra 28 perckor történt mérés 0,18 mg/l légalkohol értékét elfogadja, és kijelenti, hogy az kizárólag a cselekmény előtt elfogyasztott szeszes italtól származik.

d) A panaszos mellékelte az előállítás időtartamáról készült igazolást, amely szerint a panaszos személyi szabadságát a Kerületi Rendőrkapitányságon az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján, az intézkedés napján 23 óra 25 perctől másnap 0 óra 25 percig korlátozták. Az igazolás szerint a panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése és panasza nem

keletkezett. Az igazoláson feltüntetésre került a panaszjogról tájékoztatás, valamint a Testület és egyes jogvédő szervezetek elérhetősége.

2) Az előadó testületi tag 2013. szeptember 6-án kelt levelében a Testületre irányadó hatásköri és eljárásjogi szabályok ismertetése mellett felhívta a panaszost, hogy nyilatkozzon arról, hogy a kifogásolta intézkedéssel kapcsolatban az intézkedést foganatosító szerv, vagy a Testület vizsgálatát kéri tekintettel arra, hogy a panaszbeadványban arról számolt be, hogy panaszát a Kerületi Rendőrkapitányságon is előterjesztette. Az előadó testületi tag tájékoztató levelében pontosító kérdéseket is feltett az intézkedés kezdeményezésére és körülményeire vonatkozóan.

3) A panaszos 2013. szeptember 19-én előterjesztett panasz-kiegészítésben úgy nyilatkozott, hogy panaszügyére vonatkozóan a Testület vizsgálatát kéri.

A panaszos a rendőrkapitányságon az egyik rendőr fellépést, az ingerült, türelmetlen, parancsoló hangnemét érzete fenyegetőnek és durvának, amellyel elutasította a rendőr az ismételt szondázás szükségességének megkérdőjelezését. A panaszos fellépést azért érezte igen méltánytalannak, mert arra semmi okot nem adott, hiszen csak annyit jegyzett meg, hogy már a helyszíni mérés eredményét sem kifogásolta. Ha ésszerű indokát jelölte meg volna az ismétlésnek, vagy ha csak valamilyen szabályzatra hivatkozott volna, talán jobban el tudta volna fogadni az intézkedést. A panaszos megjegyezte, hogy egyébként a rendőrt szóhasználatában nem minősíthette durvának.

Vér- és vizeletvétel nem történt a kapitányságon, csak az előbbieket szerinti fenyegetőzésben hangzott el ennek lehetősége.

A panaszosnál nem volt mobiltelefon, ezért kérte az intézkedő rendőr segítségét a hozzátartozói értesítéséhez, amit ismételt kéréseire egyszer sem utasított el, hanem újból és újból ígéretet tett, hogy az ügyeletes ezt megteszi. Azt már a panaszos nem figyelte, hogy a lediktált telefonszámot egyáltalán rögzítette-e.

A panaszos beszámolt arról is, hogy a biciklizésnél nem voltak nála az iratai sem, de az intézkedő rendőr egyáltalán nem hivatkozott arra, hogy ez lenne az oka az előállításának. Csak azt „hajtogatta”, hogy fél órán belül elő kell állítania a kapitányságra a szondázás miatt. Ezzel utasította el a panaszos azon többszöri kérését is, hogy kísérje haza a nem több mint száz méterre lévő lakására, ahol egyrészt letehetne volna a kerékpárját, másrészt személyazonosságát is igazolni tudta volna.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

1) B. r. zászlós által előállítás végrehajtásáról készített jelentés szerint az intézkedő rendőr 2013. augusztus 24. napján 23 óra 25 perckor vonta intézkedés alá a panaszost, és annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatta, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálta, és a 33. § (2) bekezdés c) pontja

alapján (vérvétel, mintavétel elvégzése miatt) előállította. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a jelentés a következőképpen rögzíti. Az intézkedő rendőr az intézkedés napján 23 óra 25 perckor az Sz. utcában intézkedést kezdeményezett a panaszossal szemben, aki a saját tulajdonát képező vázszám nélküli Wheelman Caprine feliratú MTB kerékpárjával közlekedett a G. utcában (főút) a J. utca irányából az Sz. utca irányába, majd tovább az Sz. utcában az L. utca irányába. A panaszos a kerékpárjával úgy közlekedett, hogy a kerékpár kormányát menet közben jobbra-balra rángatta.

A panaszos nem tudta magát igazolni, mivel nem rendelkezett személyazonosításra alkalmas igazolvánnyal, ezért adatait bemondás útján rögzítette a rendőr. Ezt követően a rendőr 23 óra 28 perckor Lion Alcotest SD-400 típusú légalkoholmérő szondát fújatott meg a panaszossal, amely 0,18 mg/l értéket mutatott. A panaszos kérdésre elmondta, hogy aznap 19 óra és 22 óra között 10 dl alkohol tartalmú sört fogyasztott, és 20 órakor étkezett utoljára. Ezt követően a rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy hitelesített légalkoholmérés céljából előállítja a Kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos nem tudta lezárni a biciklijét, ezért azt a szolgálati gépkocsival az előállítás során beszállították a kapitányságra.

B. r. zászlós a végrehajtott intézkedést és az előállítás tényét az ügyeletesnek jelentette.

A panaszost 23 óra 40 perckor állították elő sérülés- és panaszmentesen a kapitányság ügyfélváró helyiségébe, majd a bediktált adatait az ügyeletes segítségével B. r. zászlós a fényképes nyilvántartásban ellenőrizte, amelyből megállapítást nyert, hogy a bediktált adatok valósak, és a panaszos nem áll körözés alatt.

A panaszos a kapitányságon Seres Ethylometer 679T-H típusú és 3015 gyári számú légalkoholmérőn 23 óra 42 perckor 1,16 mg/l (ez minden bizonnyal elírás, mivel a többi írat szerint a rendőrkapitányságon mért érték 0,16 mg/l volt) értéket fújt.

A panaszos az általa elkövetett cselekményt elismerte, ezért 5 000 forint helyszíni bírságra bírságolta. Mivel további intézkedés nem vált szükségessé, ezért a panaszost az ügyeletes 2013. augusztus 25-én 0 óra 25 perckor szabadon bocsátotta.

A panaszos a részére átadott az előállításról szóló nyilatkozatot kitöltötte, azon hozzátartozó kiértékesítését nem kérte.

B. r. zászlós tájékoztatta a panaszost, hogy a rendőri intézkedéssel szemben 30 napon belüli, valamint a Testületnél 20 napon belüli panasztételi lehetőségről, amelyet tudomásul vett.

A jelentés megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról tájékoztatták a panaszost, az előállítás idejéről szóló igazolás részére kiadásra került, és az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése, és 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. bekezdése alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

A jelentés rögzíti, hogy az előállítás oka 2013. augusztus 25-én 0 óra 25 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, átvizsgálás és előállítás jogszerű és szakszerű volt. A parancsnok úgy ítélte meg továbbá, hogy az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

2) A rendőrség megküldte a panaszos által is csatolt, valamint annak kézjeggyével ellátott jegyzőkönyvet hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel végzett ellenőrzésről, valamint az előállítás időtartamáról készült igazolást.

3) A panaszos által aláírt „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” elnevezésű formanyomtatvány szerint a panaszos az előállítással, az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, illetve az ott tartózkodással kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről, valamint jogorvoslati lehetőségeiről a tájékoztatást megkapta. A panaszosnak az előállítással kapcsolatban panasza nem volt, valamint az előállítása során sérülése nem keletkezett. A panaszos nem kérte hozzátartozó, vagy más személy kiértékelését. A nyilatkozat az előállítás várható időtartamként 8 és 4 órát tüntet fel. A panaszos előállításból augusztus 25-én 0 óra 25 perckor panasz- és sérülésmentesen távozott.

4) Megküldésre került szintén „Nyilatkozat” elnevezésű nyomtatvány az előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről valamint hozzátartozók, egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztatók átvételéről. A dokumentum szövege elmosódott, annyi kivehető, hogy a panaszos azt aláírta.

5) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a helyszíni bírság kiszabásáról készült nyomtatványt, és a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról szóló nyilatkozatot, valamint megküldte a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről szóló nyilatkozatot.

6) M. r. főörzsászlós 2013. szeptember 22-én készült jelentésében az alábbiakat rögzítette.

A panaszossal szemben az intézkedés napján 23 óra 42 perckor, a szükséges nyilatkoztatást követően a 3015 gyári számú Seres Ethylometert alkalmazott. A légalkoholvizsgálat során a panaszos az általa elkövetett cselekményt, annak társadalomra való veszélyességének csekély foka miatt bagatellizálta. Ezen véleményére hivatkozva közölte, hogy a vele szembeni eljárás foganatosítása helyett, lakcímeire kellett volna szállítani az intézkedő rendőröknek. A légalkohol vizsgálat során a mintavételi cső csutorája mellett a panaszos kifújta a levegőt, ezért M. r. főörzsászlós tájékoztatta ezen körülmény a mintavétel szempontjából irreleváns hatásáról, illetve a befolyásoltság véralkohol vizsgálat útján történő megállapításának lehetőségéről. Ezt követően a panaszos első alkalommal eredményes mintaadást produkált, a mérési eredményt elfogadta.

M. r. főörzsászlós a panaszossal tisztelettudóan, azonban határozottan kommunikált.

M. r. főörzsászlós megjegyezte, hogy a panaszos a mintavétel során nem jelezte, hogy a kerékpárja a szolgálati gépkocsiból az úttestre esett, illetve abban kár keletkezett.

7) B. r. zászlós 2013. október 7-én kelt jelentésében az alábbiak olvasható.

B. r. zászlós az intézkedés napján 22 órától másnap 7 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot látott el K. és Cs. polgárőrökkel.

A zászlós 23 óra 25 percet megelőzően közlekedett a szolgálati gépkocsival a kerületi R. utcában az Á. út irányából az Sz. utca irányába. A rendőr R. utca és D. utca kereszteződése közelében észlelte a panaszost. A panaszos mögött haladva látható volt, amint a panaszos a kerékpár kormányát menet közben jobbra-balra rángatta. Mivel a panaszos instabil közlekedése balesetveszélyes volt, ezért a zászlós intézkedés alá vonat.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy aznap 19 óra és 22 óra közötti időben elfogyasztott 10 dl alkohol tartalmú sört, valamint nyilatkozott, hogy sem tüdőbetegsége, sem láza nincs, ezért vele szemben kalibrált Lion Alcotest SD-400 típusú alkoholszondát fűjatott a rendőr 23 óra 28 perckor, amely 0,18 mg/l értéket mutatott. A panaszos közölte B. r. zászlóssal, hogy nem érzi magát ittasnak, ezért nem ismeri el a szabálysértést. Mivel a panaszos a helyszínen nem ismerte el az általa elkövetett szabálysértést, ezért a rendőr közölte vele, hogy hiteles légalkoholmérés céljából előállítja a Kerületi Rendőrkapitányságra, és felszólította, hogy a kerékpárját zárja le. A panaszos elmondta, hogy nem tudja lezárni a biciklijét és kérte a rendőrt, hogy kísérelje a lakásáig. A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy mivel vele szemben előállítást fogatosít, nem kíséri hazáig, hanem a kerékpárja biztonságos megóvása érdekében vele együtt beszállítja a kapitányságra. A panaszos továbbra sem értette, hogy a rendőr miért nem kíséri haza, majd csak többszöri felszólításra tette be a kerékpárját a szolgálati gépkocsi csomagterébe. A panaszos több alkalommal is értesíteni akarta feleségét, ezért a zászlós közölte vele, hogy az előállítás során az ügyeletes tiszt telefonon keresztül értesíteni fogja, amelyet csak nagyon nehezen értett meg. A rendőr tájékoztatta további kötelességeire és jogaira, amelyet láthatóan nem értett meg.

Mivel a kerékpár a szolgálati gépkocsi csomagteréből félig kilógott ezért, hogy az ne essen ki a rendőr körülbelül 20-25 km/h sebességgel közlekedett, majd az I. út és a K. utca kereszteződésénél felszólította K. polgárőrt, hogy a kerékpárt tolja be a kapitányságra, mivel lassan közlekedtek, és a panaszos által a helyszínen megfűjt szonda és a hitelesített szonda megfűjtása között 20 percnél több idő ne teljen el. K. kivette a biciklit a csomagteréből, az előtte nem esett az útestre.

A kapitányságon M. r. főörzszászlós udvariasan, de határozottan felszólította és tájékoztatta a hitelesített Seres Ethylometer légalkoholmérő készülék szabályszerű megfűjtéséről. A panaszos ezt a légalkoholmérő készüléket 23 óra 42 perckor fűjta meg, amely 0,16 mg/l értéket mutatott.

Ezt követően B. r. zászlós kitöltötte a szükséges nyilatkozatokat, majd a panaszos közölte vele, hogy szemüveg nélkül nem tud olvasni, ezért biztosítsanak neki szemüveget. A panaszos csak hosszas magyarázást követően értette meg, hogy nem tud neki szemüveget adni, ezért kérésére a kitöltött nyilatkozatot a polgárőrök jelenlétében olvasta fel az intézkedő rendőr, amelyet a panaszos aláírt.

A panaszos szabadon bocsátásakor visszakapta a kerékpárját, amely végig a rendőrkapitányság ügyfélvárójában volt elhelyezve, és annak gumiabroncsai láthatóan nem voltak leengedve, a panaszos nem panaszkodott erre.

8) B. r. főhadnagy kivizsgálta a panaszolt rendőri intézkedést, amellyel kapcsolatban a következőket állapította meg.

A panaszost azért vonták intézkedés alá, mert láthatóan nehezen tudott egyensúlyozni a kerékpáron, és instabil közlekedése balesetveszélyes volt, továbbá instabil egyensúlyozásából feltételezhető volt, hogy a kerékpározás megkezdése előtt valamilyen befolyásoló szert (alkoholt) fogyasztott.

Az intézkedő rendőr az Rtv. 20. § (2) bekezdésének megfelelően, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel az intézkedést napszaknak megfelelő megszólítással és köszönéssel és tisztelegéssel kezdte meg, valamint közölte az intézkedés okát és célját.

B. r. zászlós az intézkedés során rendszeresített bevetési ruházatban, jól láthatósági átvétőt és a megfelelő ékítményeket viselt. A két polgárőr civil ruházatot viselt.

Az intézkedő rendőr az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján kezdeményezett intézkedést a panaszossal szemben és az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerint igazoltatta őt.

A panaszos a helyszínen feltett kérdésre elmondta, hogy 2013. augusztus 24-én 19 óra és 22 óra közötti időben elfogyasztott 10 dl alkohol tartalmú sört, továbbá szóban nyilatkozott, hogy sem tüdőbetegsége, sem láza nincs, ezért vele kalibrált Lion Alcotest SD-400 típusú alkoholszondát fújatott B. r. zászlós az ittaság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás (3) bekezdés a) pontja alapján. 23 óra 28 perckor végzett mérés 0,18 mg/l értéket mutatott. A panaszos közölte, hogy nem érzi magát ittasnak, ezért nem ismeri el a szabálysértést. Erre való tekintettel B. r. zászlós közölte vele, hogy az ittaság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás 11. pontja alapján előállítja a Kerületi Rendőrkapitányságra, és felszólította, hogy a kerékpárját zárja le.

A panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés a), valamint c) pontja alapján előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra.

A panaszos G. utcában közlekedett, amely főút, ezért vele szemben az általa elkövetett ittas kerékpározás miatt 5 000 forint helyszíni bírságot szabott ki B. r. zászlós.

Az előállítás okáról szóló tájékoztatást, az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták a panaszosnak, aki a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást is megkapta.

A polgárőrök elmondása alapján az intézkedő rendőrök kultúrált hangnemben folytatták le az intézkedést, szem előtt tartva a panaszos állampolgári jogait, és vagyontárgyának (kerékpár) megóvását.

A rendőrkapitányságon vér- és vizeletvételre nem került sor a panaszossal szemben.

A kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján jogszerűen és szakszerűen intézkedtek.

9) A kapitányságvezető tárgyi panaszügyet a Testület által meghatározott szempontok alapján kivizsgálta, amellyel kapcsolatban 2013. október 14-én kelt tájékoztató levelében – a fentiek során még nem részletezett – alábbi megállapításokat tette.

A panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés célja a közrend, közbiztonság fenntartása, a jogsértések megelőzése, megszakítása, az elkövető felelősségre vonása volt.

A panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja és a c) pontja volt, amelynek célja a panaszos személyazonosságának, valamint alkoholos befolyásoltságának megállapítása volt.

A panaszos nem helyezték el előállító helyiségben így a fogvatartottak részére jogorvoslati lehetőségeikről szóló a nyilatkozatok és a tájékoztatók kitöltésére és aláírására a kapitányság ügyfélvárójában került sor.

A panaszos az intézkedést megelőzően szemmel láthatóan ittas állapotban, bizonytalanul, instabil és balesetveszélyes módon közlekedett kerékpárjával. Az intézkedés során nem volt együttműködő, nem értette meg a részére megadott tájékoztatásokat, közléseket, az intézkedés okát, célját, annak ellenére, hogy az intézkedő rendőr ezt több esetben is megadta részére, az alkohol fogyasztás tényét, illetve a szabálysértés tényét nem ismerte el, a SERES Ethylomter típusú légalkohol mérőt csak többszöri felszólításra volt hajlandó szabályszerűen megfűjni.

A panaszos ellenállást nem tanúsított az intézkedés során.

Az intézkedő rendőrök hangneme udvarias, kultúrált, de határozott volt.

A panaszos az előállítás során több esetben is kérte felesége kiértesítését, melyre az előállítás foganatosítása során nem volt lehetőség, erről az intézkedő rendőr megadta a szükséges felvilágosítást, mely szerint a kapitányságon az ügyeletes tiszten keresztül lesz lehetőség a kiértesítésre. Az előállítását követően, azonban az erre vonatkozó nyomtatványon nem jelezte és nem kérte hozzátartozó kiértesítését. A fentiek alapján a hozzátartozó kiértesítése nem történt meg.

A panaszos jelezte, hogy szemüveg nélkül nem tudja elolvasni a szükséges nyilatkozatokat és dokumentumokat. Az intézkedő rendőr tájékoztatta, hogy nem tud számára szemüveget

biztosítani, ellenben két hatósági tanú jelenlétében felolvasásra és ismertetésre került minden dokumentum, melyet felolvasást követően megértett és aláírt.

A panaszossal szemben helyszíni bíróságot alkalmaztak, ellene sem szabálysértési, sem büntetőeljárás nem indult a panaszolt intézkedéssel összefüggésben.

III.

1) A panaszos kérte az intézkedésben érintett rendőrök fegyelmi eljárás alá vonásának kezdeményezését, ezért a Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult az intézkedő rendőrök fegyelmi felelősségét megállapítani, **ezért a panasz fenti része tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.**

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, V. cikkében foglalt tulajdonhoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő

vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § -a tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha szabálysértő magatartást észlel. Jelen esetben B. r. zászlós azért vonta intézkedés alá a – G. utcában (főút) a J. utca irányából az Sz. utca irányába, majd tovább az Sz. utcában az L. utca irányába – közlekedő panaszost, mert az kerékpárjával úgy közlekedett, hogy a kerékpár kormányát menet közben jobbra-balra rángatta, láthatóan nehezen tudott egyensúlyozni, és instabil egyensúlyozásából feltételezhető volt, hogy a kerékpározást megkezdése előtt valamilyen befolyásoló szert (alkoholt) fogyasztott.

A rendőrség előadása alapján felmerülhetett a gyanú, hogy a panaszos magatartásával megsértette közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelt (a továbbiakban: KRESZ) 4. §-ában foglaltakat. A hivatkozott rendelkezés szerint járművet az vezethet, aki *a)* a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltöltve nincs, *b)* a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá *c)* a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol. Az *b)* pontjában foglalt feltétel fennállása esetén – a főútvonalon kerékpározás esetét kivéve – a kerékpárosra nem kell alkalmazni a *c)* pontjában meghatározott korlátozást. Mivel panaszos a főútnak minősülő G. utcában kerékpározott, felmerült a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ában szabályozott közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése [Aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.] szabálysértés elkövetésének gyanúja.

A Testület azonban utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A rendőrök nyilatkozatai alapján, továbbá tekintettel arra, hogy maga a panaszos sem tagadta, hogy az intézkedést megelőzően alkoholt fogyasztott, a Testület elfogadta, hogy az adott helyzetben szabálysértés gyanúja miatt intézkedtek a rendőrök.

A rendőrségi iratokból tudhatjuk, hogy a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták.

A hivatkozott jogszabályhely intézkedéskor hatályos rendelkezése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megítélése szerint egy szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében fogantatosított igazoltatást megalapozza, ezért **a panaszos igazoltatásához a Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulata megfelelő jogalapot biztosított, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.**

3) A Testület ezt követően a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálta meg.

A Testület a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy a panaszos előállításának alapjául az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) és c) pontja szolgálhatott.

Mivel a panaszos kifejezetten azt sérelmezte, hogy annak ellenére előállították, hogy a helyszínen megfújt alkoholszonda által kimutatott 0,18 mg/l méréseredményt elfogadta, továbbá az intézkedő rendőr és az intézkedés napján készült jelentés is az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontjára hivatkozott, ezért a Testület az intézkedés jogszerűsét ezen törvényi rendelkezés alapján vizsgálta meg.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait a Szolgálati Szabályzat 29. § (1) bekezdése tovább részletezi: „A vizsgálat céljából előállított személytől a mintavétel szükség esetén – az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontjában [a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti], valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 106. § (3) bekezdésének első mondatában meghatározott esetekben – kikényszeríthető. Ilyenkor a mintavételre rendőrorvost, ahol ez nem lehetséges, vagy késedelmet okoz, ott az állami egészségügyi szolgálat orvosát kell igénybe venni”.

Az ittaság ellenőrzéséről szóló ORFK utasítás – 9., 11-12. és 14. pontjaiban – az alkoholeszter és az alkoholszonda alkalmazása kapcsán az alábbiakat írja elő.

Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye közúti járművet vezetőnél a 0,30 mg/l, egyéb esetben a 0,50 mg/légalkohol értéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete és az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést nem büntetőeljárársban

értékelik, úgy az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

Abban az esetben, ha az intézkedés alá vont személy a 9. pont szerinti mérési eredményt nem fogadja el (a Nyilatkozatot nem írja alá), szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kielégzett levegő hiteles mérőeszközzel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

Amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 9. pont szerinti légalkohol-értékeket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.

A fenti rendelkezések értelmezéséhez szükséges utalni a 25. pont előírásaira is. Ezek szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

- a) az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja,
- b) olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, alkoholteszter, a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását,
- c) nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet emelkedése van, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- d) az egészségi állapotára (tüdőbetegségére, testhőmérséklet emelkedésére) vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja,
- e) hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre
- f) a jegyzőkönyv aláírását megtagadja,
- g) a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja és véralkohol-vizsgálatot kér,
- h) nyilatkozata, vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a vezetési képességre hátrányosan ható szer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,
- i) nyolc napon túl gyógyuló sérülést, vagy annál súlyosabb kimenetelt eredményező közlekedési, illetve a közlekedés körében segítségnyújtás elmulasztása, vagy cserbenhagyás bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll,

j) a gyanú szerint a cselekmény után szeszes italt fogyasztott vagy az ittasság ellenőrzés előtt a helyszínt elhagyta, és az ittasság ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszes ital fogyasztás gyanúja fennáll.

Az előállításról készült jelentés szerint B. r. zászlós 23 óra 28 perckor Lion Alcotest SD-400 típusú légalkoholmérő szondát fújatott meg a panaszossal, amely 0,18 mg/l értéket mutatott. A panaszos kérdésre elmondta, hogy aznap 19 óra és 22 óra között 10 dl alkohol tartalmú sört fogyasztott, és 20 órakor étkezett utoljára. A jelentés ezt követően úgy folytatódik, hogy a rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy hitelesített légalkoholmérés céljából előállítja a Kerületi Rendőrkapitányságra.

B. r. zászlós 2013. októberi jelentésében részletesebben ismerteti az előállítás alapjául szolgáló körülményeket az alábbiak szerint. A panaszos kérdésre elmondta, hogy aznap 19 óra és 22 óra közötti időben elfogyasztott 10 dl alkohol tartalmú sört, valamint nyilatkozott, hogy sem tüdőbetegsége, sem láza nincs, ezért vele szemben kalibrált Lion Alcotest SD-400 típusú alkoholszondát fújatott a rendőr 23 óra 28 perckor, amely 0,18 mg/l értéket mutatott. A panaszos közölte B. r. zászlóssal, hogy nem érzi magát ittasnak, ezért nem ismeri el a szabálysértést. Mivel a panaszos a helyszínen nem ismerte el az általa elkövetett szabálysértést, ezért a rendőr közölte vele, hogy hiteles légalkoholmérés céljából előállítja a Kerületi Rendőrkapitányságra, és felszólította, hogy a kerékpárját zárja le.

B. r. főhadnagy jelentése és a kapitányságvezető is beszámolt arról, hogy a panaszos a mérési eredményt nem fogadta el, és nem ismerte el a szabálysértést, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján – figyelemmel ORFK utasítás 11. pontjára – előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra.

A jelen esetben a panaszos, és a rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban a tekintetben, hogy a panaszos elismerte-e a helyszínen a mérés eredményét, hogy **a Testület egyéb bizonyíték hiányában nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy jogszerűen állították elő a panaszost, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

4) A panaszost az intézkedés végén felszólították a jegyzőkönyv aláírására, de miután a kerékpározáshoz a 2,5-3 dioptriás olvasó szemüvegét nem vitte magával, kérte az intézkedő rendőrt, hogy biztosítson neki a jegyzőkönyv elolvasásához alkalmas szemüveget, mert nem tudta elolvasni az igen apró betűvel elnyomtatott, de még apróbb betűvel kitöltött jegyzőkönyvet. A rendőr nem biztosított a panaszos részére megfelelő szemüveget, de felajánlotta, hogy hatósági tanúk jelenlétében majd ő felolvassa azt. Végül a panaszos a felolvasás után „vakon” aláírt minden, ahová az intézkedő rendőr mutatott. A panaszos elmondása szerint a hatósági tanú alkalmazása annyit jelentett, hogy az egyik polgárőr ott tartózkodott a közelükben. A panaszos megjegyezte, hogy a felolvasáskor az elhangzottak része volt az is, hogy az eljárás során ismertették vele a jogait, amely kijelentés ellen azonnal tiltakozott, de ezt az intézkedő rendőr figyelemben kívül hagyta.

a) A rendőrség tájékoztatása szerint panaszos valóban jelezte, hogy szemüveg nélkül nem tudja elolvasni a szükséges nyilatkozatokat és dokumentumokat. Az intézkedő rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy nem tud számára szemüveget biztosítani, ellenben két hatósági tanú (a polgárőrök) jelenlétében felolvasásra és ismertetésre került minden dokumentum, melyet felolvasást követően megértett és aláírt.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség megfelelő módon gondoskodott arról, hogy a gyengénlátó panaszos az intézkedéssel összefüggésben keletkezett dokumentumokat megismerje azzal, hogy azok a polgárőr(ök) mint hatósági tanú(k) jelenlétében kerültek felolvasásra, ugyanis rendőröktől nem volt elvárható, hogy olvasó szemüveget biztosítsanak a panaszosnak. **A rendőröknek tehát e tekintetben nem keletkezett semmilyen többletkötelezettségük, amit elmulasztottak volna, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.**

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy az intézkedéssel összefüggésben keletkezett nyilatkozatokon nem került feltüntetésre, hogy hatósági tanú volt jelen ezek felolvasásakor, ezért felhívja a rendőrség figyelmét, hogy amennyiben hatósági tanút vesznek igénybe, ennek tényét rögzítsék az iratokon, és a hatósági tanú lássa el a dokumentumokat kézjegyével.

b) Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint B. r. zászlós tájékoztatta a panaszost, hogy a rendőri intézkedéssel szemben 30 napon belüli, valamint a Testületnél 20 napon belüli panasztételi lehetőségről, amelyet tudomásul vett. A jelentés megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról tájékoztatták a panaszost, az előállítás idejéről szóló igazolás részére kiadásra került, és az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2. § (8) és (9) bekezdése, és 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. bekezdése alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást a megkapta.

B. r. zászlós októberi jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a panaszost tájékoztatta további kötelelességeire és jogaira, amelyet láthatóan nem értett meg.

B. r. főhadnagy jelentésében rögzítette, hogy az előállítás okáról szóló tájékoztatás, az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták a panaszosnak, aki a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást is megkapta.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának sérelme nem megállapítható.

5) A panaszosnál nem volt mobiltelefon, ezért a helyszínen, és a rendőrkapitányságon többször kérte az intézkedő rendőr segítségét a hozzátartozói értesítéséhez, amit ismételt kéréseire egyszer sem utasított el, hanem újból és újból ígéretet tett, hogy az ügyeletes ezt megteszi. Azt már a panaszos nem figyelte, hogy a lediktált telefonszámot egyáltalán rögzítette-e.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e joggal élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. (Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján a fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).)

A rendőrség előadása szerint a panaszos az előállítás során több esetben is kérte felesége kiértesítését, melyre az előállítás foganatosítása során nem volt lehetőség, erről az intézkedő rendőr megadta a szükséges felvilágosítást, mely szerint a kapitányságon az ügyeletes tiszten keresztül lesz lehetőség a kiértesítésre. Az előállítását követően, azonban az erre vonatkozó nyomtatványon nem jelezte és nem kérte hozzátartozó kiértesítését. A fentiek alapján a hozzátartozó kiértesítése nem történt meg.

A „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” elnevezésű formanyomtatvány szerint a panaszos hozzátartozó kiértesítését valóban nem kérte.

Mivel a panaszosnál nem volt mobiltelefon, ezért a Testület elfogadta a rendőrség érvelését, hogy az intézkedő rendőr a helyszínen nem biztosíthatta a panaszosnak a hozzátartozó értesítését. Azonban a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban, hogy a panaszos a rendőrkapitányságon kérte-e, hogy kapcsolatba léphessen hozzátartozójával, mivel erre vonatkozó nyilatkozatát a gyengénlátó panaszosnak szemüveg hiányában kellett kitöltenie. **Így a Testület a hozzátartozó kiértesítésének kérdésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tisztesség eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.**

6) A Testület az alábbiakban vizsgálta meg a rendőrök hangnemét és bánásmódját.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

A Testület szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos elmondása szerint odaérve a rendőrkapitányságra, egy külön helyiségben lévő másik rendőr igen faragatlan, durva stílusban, újbóli szondázásra szólította fel. A panaszos a rendőri fellépést, az ingerült, türelmetlen, parancsoló hangnemet érzi fenyegetőnek és durvának, amellyel elutasította a rendőr az ismételt szondázás szükségességének megkérdőjelezését. A rendőr elmondta, hogy mit kell csinálni a sikeres mérés érdekében, és igen durva hangnemben, fenyegetőzve arra figyelmeztette a panaszost, hogy ha nem „rendesen” fújja meg a szondát, akkor el fogják vinni vérvételre. A panaszos megjegyezte, hogy egyébként a rendőrt szóhasználatában nem minősíthette durvának.

M. r. főörzsászlós jelentésében leírta, hogy a panaszossal szemben az intézkedés napján 23 óra 42 perckor, a szükséges nyilatkoztatást követően a 3015 gyári számú Seres Ethylometert alkalmazott. A légalkoholvizsgálat során a panaszos az általa elkövetett cselekményt, annak társadalomra való veszélyességének csekély foka miatt bagatellizálta. Ezen véleményére hivatkozva közölte, hogy a vele szembeni eljárás fogantatosítása helyett, lakcímére kellett volna szállítani az intézkedő rendőröknek. A légalkohol vizsgálat során a mintavételi cső csutorája mellett a panaszos kifújta a levegőt, ezért M. r. főörzsászlós tájékoztatta ezen körülmény a mintavétel szempontjából irreleváns hatásáról, illetve a befolyásoltság véralkohol vizsgálat útján történő megállapításának lehetőségéről. M. r. főörzsászlós jelentésében megjegyezte, hogy a panaszossal tisztelettudóan, azonban határozottan kommunikált.

B. r. zászlós 2013. október 7-én kelt jelentése szerint a panaszost M. r. főörzsászlós udvariasan, de határozottan felszólította és tájékoztatta a hitelesített Seres Ethylometer légalkoholmérő készülék szabályszerű megfújásáról.

B. r. főhadnagy rögzítette, hogy a polgárőrök elmondása alapján az intézkedő rendőrök kultúrált hangnemben folytatták le az intézkedést, szem előtt tartva a panaszos állampolgári jogait, és vagyontárgyának (kerékpár) megóvását.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint is a rendőrök hangneme udvarias, kultúrált, de határozott volt.

A Testület a felek előadásában ellentmondást tapasztalt a tekintetben, hogy M. r. főörzsászlós milyen hangnemben szólította fel és tájékoztatta a hitelesített Seres Ethylometer légalkoholmérő készülék szabályszerű megfújásáról, valamint a véralkohol vizsgálat lehetőségéről. A Testület ezen ellentmondást pedig a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási lehetőségekre figyelemmel feloldani nem tudta, **ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme a rendőri hangnem és bánásmód vonatkozásában nem volt megállapítható.**

7) A Testület a panaszos biciklijével kapcsolatban előadott sérelmeket is értékelte.

A már idézett Rtv. 2. § (1) bekezdésén túl szükséges megemlíteni a 17. § (1) bekezdésének előírását is, miszerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A panaszos elmondása szerint az intézkedő rendőr, rámutatva az út mentén lévő közlekedési tábla tartóoszlopára arra szólította fel, hogy lakatolja le oda a biciklijét, mert be kell vinni őt a rendőrkapitányságra ellenőrizni a mérés eredményét. A panaszos azonban kijelentette, hogy nem hagyja biciklijét az út szélén, mert ellopják, ezért arra kérte a rendőrt, hogy kísérje el a körülbelül 100 méterre lévő lakására, hogy letegye biciklijét, és utána mehetnek a rendőrkapitányságra, hogy ha az szükséges. A rendőr nem volt hajlandó a panaszost hazakísérni, hogy letegye biciklijét, és nem volt hajlandó eltekinteni attól sem, hogy bevigye a rendőrkapitányságra. Miután a panaszos nem volt hajlandó otthagyni a biciklit az út mellett, a rendőr felszólította, hogy tegye be a kerékpárt a rendőrautó csomagtartójába. Ennek a panaszos eleget tett, de a kerékpár nagy része kilógott a csomagtartóból, a rendőr azonban kijelentette, hogy nem fog onnan kiesni, és nem lesz semmi baja, azonban amikor az I. úton haladva elhagyták a kerületi polgármesteri hivatalt, a biciklijé kiesett az úttestre. Ekkor az intézkedő rendőr kiszállította az első ülésen ülő másik polgárőrt, és felszólította, hogy hozza be a biciklit a rendőrkapitányságra. A panaszos az intézkedés végén visszakapta biciklijét lapos első gumival (másnap derült ki, hogy egy tüske fúródott bele valahol). A panaszos sérelmezte a kerékpárja szabálytalan, csomagtartóban való rögzítés nélküli szállítását, amelynek során nagyobb kár is keletkezhetett volna, de balesetveszélyt is jelenthetett más, a közlekedésben részt vevőkre nézve.

B. r. zászlós októberi jelentésében ezzel kapcsolatban az alábbiak olvashatók. A panaszos elmondta, hogy nem tudja lezárni a biciklijét és kérte a rendőrt, hogy kísérje a lakásáig. A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy mivel vele szemben előállítást foganatosít, nem kíséri hazáig, hanem a kerékpárja biztonságos megóvása érdekében vele együtt beszállítja a kapitányságra. A panaszos továbbra sem értette, hogy a rendőr miért nem kíséri haza, majd csak többszöri felszólításra tette be a kerékpárját a szolgálati gépkocsi csomagterébe. Mivel a kerékpár a szolgálati gépkocsi csomagteréből félig kilógott ezért, hogy az ne essen ki a rendőr körülbelül 20-25 km/h sebességgel közlekedett, majd az I. út és a K. utca kereszteződésénél felszólította K. polgárőrt, hogy a kerékpárt tolja be a kapitányságra, mivel lassan közlekedtek, és a panaszos által a helyszínen megfűjt szonda és a hitelesített szonda megfűjása között 20 percnél több idő ne teljen el. K. kivette a biciklit a csomagteréből, az előtte nem esett az úttestre. A panaszos szabadon bocsátásakor visszakapta a kerékpárját, amely végig a rendőrkapitányság ügyfélvárójában volt elhelyezve, és annak gumiabroncsai láthatóan nem voltak leengedve, a panaszos nem panaszkodott erre.

M. r. főtorzszászlós jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos a mintavétel során nem jelezte, hogy a kerékpárja a szolgálati gépkocsiból az úttestre esett volna, illetve abban kár keletkezett volna.

A Testület megítélése szerint rendőrség a panaszos biciklijének megóvása érdekében megtette a szükséges intézkedést azzal, hogy a kerékpárt beszállította a rendőrkapitányságra és elhelyezte az ügyfélváróban, **azonban az előadások között feszülő ellentmondást – egyéb bizonyíték hiányában – nem tudta feloldani a tekintetben, hogy a panaszos biciklijét a csomagtartóban megfelelő módon helyezték-e el, és az kiesett-e az úttestre, ezért a tulajdonhoz való jog sérelme nem volt megállapítható ebben a vonatkozásban.**

IV.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a közlekedési szabálysértés elkövetésével összefüggésben foganatosított igazoltatás során nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga, azonban nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy jogszerűen állították elő a

panaszost az Rtv. 33. § (2) c) pontjára hivatkozva, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület álláspontja szerint a rendőrség megfelelő módon gondoskodott arról, hogy a gyengénlátó panaszos az intézkedéssel összefüggésben keletkezett dokumentumokat megismerje, ezért e tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható a hozzátartozó kiértékelésével, és a panaszos azon sérelmével kapcsolatban, miszerint az iratok a felolvasáskor az elhangzottak része volt az is, hogy az eljárás során ismertették vele a jogait, amely kijelentés ellen azonnal tiltakozott, de ezt az intézkedő rendőr figyelembe kívül hagyta. A Testületet arra a megállapításra jutott, hogy az alapjog sérelem nem megállapítható a rendőri hangnem és bánásmód, valamint a panaszos biciklijével összefüggésben megfogalmazott kifogások tekintetében.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2014. február 12.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület

Részleges különvélemény

Panaszos² 2013. szeptember 2-án előterjesztett panaszának tárgyában 18/2014. (II. 12.) számon elfogadott állásfoglaláshoz

Egyetértek az állásfoglalással a panasz legtöbb része vonatkozásában, nem osztom azonban a többségi álláspontot a hozzátartozó értesítésével kapcsolatban.

A rendőrségi dokumentumok is alátámasztják, hogy a panaszos a rendőrségre szállítása közben több alkalommal kérte felesége kiértesítését, azonban – a rendőrség álláspontja szerint – ez az előállítás foganatosítása során nem volt megoldható, ezért az intézkedő rendőr arról tájékoztatta a panaszost, hogy a kapitányságon az ügyeletes tiszt révén lesz lehetőség a kiértesítésre.

A panaszos ismételt kéréseinek fényében teljesen életszerűtlen, hogy a panaszos meggondolta volna magát mire a kapitányságra értek.

Szemben a többségi állásponttal, úgy gondolom, nem vehető figyelembe a panaszosi szándék és elmondás cáfolataként az a tény, hogy a vonatkozó nyomtatványon nem jelezte a kiértesítéssel kapcsolatos igényét, mivel egyrészt – szintén a rendőrség által megerősített állítása szerint – szemüveg nélkül az aláírandó dokumentumokat nem tudta elolvasni, másrészt az sem kizárt, hogy az intézkedés legvégén már valóban nem tartotta szükségesnek az értesítést, ami azonban nem változtat azon a tényen, hogy a több alkalommal kifejezett kérése ellenére a feleségét a rendőrség nem értesítette a szabadságkorlátozásról, és a panaszos számára sem tette lehetővé, hogy hozzátartozójával közvetlenül felvehesse a kapcsolatot.

Ezért álláspontom szerint az Rtv. 18. §-ának és – ebből következően – a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a megsértését lett volna indokolt megállapítani.

Budapest, 2014. február 12.

dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.